

J.E. LR Prezidentei D. Grybauskaitei
LR Seimui
LR Vyriausybei
LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
LR Švietimo ir mokslo ministerijai
LR Vidaus reikalų ministerijai
LR Teisingumo ministerijai

REZOLIUCIJA

DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ TEISINIO REGLAMENTAVIMO¹

LiJOT Asamblėja Nr. 26, 2009 m. spalio 17-18 d.

Vilnius

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT), didžiausia skėtinė jaunimo organizacijų sąjunga Lietuvoje, vienijanti 60 nacionalinių jaunimo organizacijų ir regioninių jaunimo organizacijų sąjungų, siekia atkreipti visuomenės ir valdžios institucijų dėmesį į šių dienų poreikius neatitinkantį nevyriausybinių organizacijų teisinį reglamentavimą.

Lietuvos Respublikos teisės aktuose terminas „nevyriausybinių organizacijų“ (NVO) įstatymų leidyboje vartojamas nesistemiškai ir nėra detalizuojamas jo turinys. Tai vienas iš fundamentalių teisinio reglamentavimo klausimų, kuris sukelia problemas kalbant apie vientisą nevyriausybinių organizacijų reglamentavimą ir jo tobulinimo perspektyvas. Diskusijos dėl NVO sąvokos apibrėžimo tęsiasi jau ilgai, tačiau iki šiol ši sąvoka nėra įtvirtinta.

LiJOT siūlo Lietuvos Respublikos teisės aktuose terminą „nevyriausybinių organizacijų“ apibrėžti kaip „savanoriškas, nuo valdžios nepriklausomas, pelno nesiekiantis juridinis asmuo, veikiantis visuomenės ar jos grupės naudai, kurio tikslas negali būti pelno ar politinės valdžios siekimas arba

¹ Parengta pagal VŠĮ „NVO Teisės instituto“ kartu su „Europos ne pelno teisės centru“ dar 2008 m. kovo mėnesį atliktą tyrimą „NVO teisinės bazės Lietuvoje problematika“.

---

tos pačios religijos (jų susivienijimų) tikslų įgyvendinimas“ ir spręsti kitas reglamentavimo problemas:

Aiškiai įvardinti NVO apibrėžimą ir įtvirtinti jį teisės aktuose. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba terminą NVO siūlo vartoti kaip „savanoriškas, nuo valdžios nepriklausomas, pelno nesiekiantis juridinis asmuo, veikiantis visuomenės ar jos grupės naudai, kurio tikslas negali būti pelno ar politinės valdžios siekimas arba tos pačios religijos (jų susivienijimų) tikslų įgyvendinimas“. Nevyriausybių organizacijų apibrėžimo įtvirtinimas strateginio pobūdžio dokumentuose yra geriausia priemonė sukurti tinkamas NVO termino vartojimo tradicijas, nes NVO samprata nuolat kinta, todėl šio apibrėžimo įtvirtinimas įstatyme gali iš dalies riboti NVO plėtrą.

Reformuoti viešųjų įstaigų teisinę formą. Pirmiausia, LiJOT rekomenduoja palikti šiai teisei formai vienintelę funkciją - viešųjų paslaugų teikimą. Būtų tikslinga keisti Labdaros ir paramos fondų įstatymą, neribojant fondų veiklos tik paramos arba kitokios pagalbos teikimu, o NVO, šiuo metu veikiančioms kaip viešosioms įstaigoms, suteikti galimybę supaprastinta tvarka persiregistruoti į fondus. Tokiu būdu viešosios įstaigos ilgainiui galėtų būti paliktos už NVO ribų ir taip pat būtų išspręsta perteklinio pagrindinio NVO teisinių formų reglamentavimo problema.

Nustatyti NVO sektoriaus plėtrai palankią dokumentų registravimo ir veiklos įforminimo tvarką. Organizacijų steigimo ir įstatų keitimo tvarkai, struktūrai ir veiklos įforminimui keliami reikalavimai visuomenėje kuria įvaizdį, kad dalyvavimas NVO sektoriuje yra gana sudėtingas ir užima daug laiko. Atkreiptinas dėmesys, kad daugelyje valstybių gyvuoja praktika leisti registruotis ar persiregistruoti naudojantis elektroninėmis ryšio priemonėmis. Ypač steigimosi procedūras neabejotinai palengvintų pačių organizacijų diferencijavimas ir kiek įmanoma labiau lakoniškas, mažiau reiklus, įstatymuose pateiktas reglamentavimas. Užsienio praktika rodo, kad verta palikti daugiau galimybių NVO savireguliacijai nei stiprinti valstybės keliamus reikalavimus. Suderinus visas šias priemones, Lietuvos NVO teisinė bazė galėtų tapti ne tik palanki sektoriaus plėtrai, bet ir patraukli NVO iniciatyvoms iš užsienio.

Reformuoti NVO finansinę apskaitą ir atsakomybę. Organizacijos nėra pajėgios savarankiškai (t.y. be specialistų pagalbos) susitvarkyti su finansų apskaita ir atskaitomybe. LiJOT siūlo išskaidyti mokesčių lengvatas, o tai, savo ruožtu, leistų pritaikyti ir pačių NVO atskaitomybės reikalavimus bei organizacijoms keliamus ribojimus. Būtina kuo labiau palengvinti ataskaitų turiniui keliamus reikalavimus, padaryti juos suprantamus ir prieinamus ne tik finansų specialistams, bet ir organizacijų savanoriams.

LiJOT susirūpinimą kelia valdžios institucijų abejingumas sprendžiant sisteminės NVO reglamentavimo problemas ir parengtos koncepcijos teikimo LR Vyriausybei tvirtinti vilkinimas. Raginame LR Seimą ir LR Vyriausybę atsakingiau įvertinti esamą situaciją ir įtraukti minimas rekomendacijas į politinę darbotvarkę.

Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos

Prezidentas

Šarūnas Frolenko